

11/06 '01 17:30 ☎ 45 33123778
11/06 '01 MAN 15:42 FAX 32 2 2330891

ERHVERVS-MIN
DANREP BRUSSEL

--- ERHVERVSM EU DEN 004
0002

RÅDET FOR
DEN EUROPÆISKE UNION

Bruxelles, den 18. maj 2001 (21.05)
(OR. en)

8970/01

LIMITE

MI 82
ENV 237

NOTE

fra: Coreper
til: Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme)

Vedr.: Udkast til strategi for integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i politikken vedrørende det indre marked
- Rapport til Det Europæiske Råd

Vedlagt følger til delegationerne et udkast til rapport til Det Europæiske Råd i Göteborg den 15.-16. juni 2001 om en strategi for integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i politikken vedrørende det indre marked.

Rapporten blev udarbejdet af Coreper den 16. maj. Rådet bedes vedtage rapporten og sende den til Det Europæiske Råd.

**STRATEGI FOR INTEGRATION AF MILJØBESKYTTELSE OG
BÆREDYGTIG UDVIKLING I POLITIKKEN VEDRØRENDE DET INDRE MARKED**

**Rapport fra Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme)
med henblik på forelæggelse for Det Europæiske Råd i Göteborg**

1. INDLEDNING

Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) har udarbejdet dette udkast som svar på anmodningen fra Det Europæiske Råd i Helsingfors¹ om at forelægge Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001 en strategi for integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i politikken vedrørende det indre marked.

Denne strategi er et af i alt ni sektorspecifikke initiativer, der sammen med den overordnede strategi for bæredygtig udvikling og sjette EF-miljøhandlingsprogram skal være en del af bidraget til Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001.

Strategien er andet trin² i det igangværende arbejde med at udarbejde en generel strategi med fremtidige mål, tidsplaner og indikatorer, hvor det er muligt.

Strategien tager udgangspunkt i Kommissionens meddelelse om det indre marked og miljøet³, Kommissionens strategi for Europas indre marked⁴, rapporten til Det Europæiske Råd i Helsingfors

¹ Formandskabets konklusioner, punkt 46.

² Første trin var rapporten til Det Europæiske Råd i Helsingfors om integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i politikken vedrørende det indre marked (11879/99).

³ 9165/99 MI 65 ENV 216 - KOM(1999) 263.

⁴ Som revideret i 8307/00 MI 79 KOM(2000) 257.

om integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i politikken vedrørende det indre marked⁵ (Helsingfors-rapporten) og Kommissionens grønbog om en integreret produktpolitik⁶ (IPP).

Der er allerede enighed i Rådet om, at der ikke nødvendigvis er en konflikt mellem et højt miljøbeskyttelsesniveau og fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser⁷. Stigende økonomisk aktivitet kan imidlertid føre til øget pres på ressourcerne, og det bliver stadig vigtigere for medlemsstaterne og Kommissionen at sikre sammenhæng og konsekvens mellem de politikker, der tager sigte på henholdsvis økonomisk og social udvikling og miljøbeskyttelse, hvilket vil give borgerne klare fordele.

Det er derfor nødvendigt at udvikle en fælles politisk tilgang til, hvordan man opnår bæredygtig udvikling, idet der må tages hensyn til tre elementer af lige stor betydning, nemlig miljøhensyn, økonomiske hensyn og sociale hensyn. Der bør gøres en aktiv indsats for at udvikle synergier mellem disse områder. Der er allerede gjort visse fremskridt med hensyn til at sikre, at et højt beskyttelsesniveau og fri bevægelighed styrker hinanden; dette arbejde skal videreføres ved at udbygge eksisterende foranstaltninger og arbejdsmetoder eller udvikle nye inden for rammerne af en sammenhængende og konsekvent strategi som angivet i det følgende.

2. MÅL FOR INTEGRATION AF MILJØBESKYTTELSE OG BÆREDYGTIG UDVIKLING I POLITIKKEN VEDRØRENDE DET INDRE MARKED

2.1. Mål

Et velfungerende indre marked er af afgørende betydning for den økonomiske vækst, beskæftigelsen og øget forbrugervelfærd i hele EU. Ved at tilskynde til en effektiv udnyttelse af ressourcerne harmonerer dette marked også med og bidrager til bæredygtig udvikling.

Det overordnede mål for Fællesskabets politik vedrørende det indre marked skal fortsat være det, der er fastsat i EF-traktatens artikel 3: et indre marked karakteriseret ved fjernelse af hindringerne for den frie bevægelighed for varer, personer, tjenesteydelser og kapital. Den brede ramme er den, der er fastsat af Det Europæiske Råd i henholdsvis Lissabon og Stockholm og i de seneste konklusioner fra Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) om de økonomiske reformer efter

⁵ 11879/99 MI 99 ENV 346.

⁶ 6143/01 ENV 64 MI 14 ENT 24 SAN 18 WTO 15 CONSOM 5.

⁷ Helsingfors-rapporten, punkt 11.

Cardiff⁸. Det grundlæggende krav vedrørende integration af miljøbeskyttelse i Fællesskabets politikker og aktiviteter findes i EF-traktatens artikel 6.

De fælles prioriterede miljømålsætninger, der findes i Kommissionens forslag til sjette miljøhandlingsprogram⁹ og i evalueringen af femte program, samt den strategi for bæredygtig udvikling, der forelægges Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001, vil danne grundlag for fastlæggelsen af et højt miljøbeskyttelsesniveau i EU.

Målet for denne strategi er at kombinere ovennævnte to sæt politiske målsætninger: at sikre, at der i den videre udvikling af det indre marked tages hensyn til behovet for at integrere miljøbeskyttelse, og at fremme økonomisk vækst og social samhørighed.

Strategien skal tage udgangspunkt i udvikling og effektiv anvendelse af forskellige politiske instrumenter og værktøjer, der kan bidrage til at opnå den nødvendige balance.

2.2. Udgangspunkter

Der er i Helsingfors-rapporten angivet en række udgangspunkter for det fremtidige arbejde. Disse er fortsat centrale i den overordnede strategi, der ligeledes skal søge at sikre, at målene i EF-traktatens artikel 14 og 174 forfølges på sammenhængende vis, og at de foranstaltninger, der træffes i medfør af artikel 95 og 175, er indbyrdes forenelige.

2.3. Hvorledes man når strategiens mål

Det er nødvendigt hele tiden at have væsentlige fællesskabsprincipper som subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet in mente. Traktatens artikel 174 fastslår, at Fællesskabets miljøpolitik blandt andet skal bygge på forsigtighedsprincippet, forebyggelsesprincippet og princippet om, at forureneren betaler. Det er endvidere vigtigt, at der i forbindelse med udviklingen af strategien tages hensyn til nødvendigheden af at sikre erhvervslivets, herunder navnlig små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne.

⁸ 6704/01 MI 37 ECOFIN 83.

⁹ 5771/01 - KOM(2001) 31, 2001/0029 (COD).

3. INSTRUMENTER TIL INTEGRATION AF MILJØBESKYTTELSE OG BÆREDYGTIG UDVIKLING I POLITIKKEN VEDRØRENDE DET INDRE MARKED

I Helsingfors-rapporten defineres nogle af de vigtigste instrumenter i det indre marked, der bør udvikles og anvendes med henblik på at opnå en effektiv integration, og som er vigtige foranstaltninger i arbejdet med at sikre det indre markeds udvikling. Disse instrumenter angives nedenfor. Begrebet "integreret produktpolitik" (IPP) involverer nogle af disse instrumenter; det kan derfor i denne henseende betragtes som en generel ramme og bør indgå i det fremtidige arbejde med at udmønte strategien.

3.1. - Effektiv gennemførelse af fællesskabslovgivningen

Hvis integrationen skal lykkes, er det af allerstørste vigtighed, at den eksisterende EF-miljølovgivning gennemføres fuldt ud og effektivt. En ufuldstændig og usammenhængende gennemførelse, anvendelse og håndhævelse af lovgivningen kan medføre betydelige konkurrenceforvridninger og gøre det vanskeligt at opnå den ønskede virkning på miljøet. For at komme videre med integrationen må den nuværende situation derfor forbedres. Ifølge nylige statistiske oplysninger i den syvende resultattavle for det indre marked fra november 2000 er 12% af direktiverne på miljøområdet endnu ikke gennemført i alle medlemsstater. Medlemsstaterne må selv tage ansvaret for at nå op på en højere gennemførelsesprocent, mens Kommissionen udfylder sin overvågningsrolle og beslutsomt og hurtigt tager skridt til at forfølge overtrædelser.

Mål: I overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Stockholm bør der sigtes mod, at der på Det Europæiske Råds forårsmøde i 2002 som et foreløbigt mål er blevet gennemført 98,5% af direktiverne.

Foranstaltning: Resultattavlen for det indre marked bør anvendes som overvågningsinstrument, og der bør løbende offentliggøres oplysninger om, hvordan gennemførelsen af miljølovgivningen skrider frem.

Indikator: De enkelte medlemsstaters efterslæb i gennemførelsen af lovgivningen vedrørende det indre marked; navnlig på miljøområdet.

3.2. - En effektiv og passende lovgivningsmæssig ramme

Den ramme, Kommissionen i samarbejde med Mandelkern-gruppen og andre relevante organer skal foreslå for at opnå bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer¹⁰, er et afgørende instrument i arbejdet med at nå målet om effektiv regulering. Der må derfor i lovgivningen lægges den fornødne vægt på økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter, således at både lovgiverne og erhvervslivet tilskyndes til at udvikle gode former for praksis, der forstærker de økonomiske/miljømæssige synergier, der skal stå i centrum for strategien. Strategien bør tage alt muligt hensyn til de små og mellemstore virksomheders situation. Mulighederne for at anvende alternativer til lovgivning bør også undersøges (jf. 3.13).

Udveksling af erfaringer med "bedste praksis" og sikring af det bedst mulige costbenefit-resultat med hensyn til både de miljømæssige, de sociale og de økonomiske virkninger kan være til gavn for både miljøet og det indre marked. Initiativer med henblik på bedre lovgivning såsom SLIM, virksomhedspanelet og anvendelsen af erhvervskonsekvensanalyser skal iværksættes på en sådan måde, at de styrker vekselvirkningen mellem miljøforanstaltninger og det indre marked.

Mål: Kommissionens kommende strategi for bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer bør overalt, hvor det er hensigtsmæssigt, omfatte bestemmelser om en effektiv konsekvensanalyse med henblik på at sikre en passende vurdering af lovgivningens økonomiske og miljømæssige virkninger.

Foranstaltning: Rammen for indsatsen for bedre lovgivning bør anvendes som et væsentligt instrument i det videre arbejde med integration af miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling i politiken vedrørende det indre marked. Strategisk miljøvurdering af visse planer og programmer, jf. Kommissionens forslag til direktiv om miljøvurdering,¹¹ kunne være et nyttigt element i denne forbindelse. Når medlemsstaterne og Fællesskabet udformer deres lovgivningspolitik, bør de, i relevant omfang, navnlig overveje specifikke bestemmelser om, hvordan miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling bedst kan integreres i den generelle lovgivningsmæssige ramme.

¹⁰ 7253/01 MI 47 ENV 131 KOM(2001) 130 endelig.

¹¹ 6333/99 ENV 59 PRO-COOP 40 - KOM(1999) 73 endelig SYN 96/0304.

3.3. - Meddelelse af udkast til tekniske forskrifter i henhold til direktiv 98/34

Den meddelelsesprocedure, der er fastsat i direktiv 98/34, fremmer gennemsigtigheden med hensyn til nationale foranstaltninger truffet på det ikke-harmoniserede område med henblik på miljøbeskyttelse, idet Kommissionen aflægger regelmæssig beretning om samtlige indgåede meddelelser¹². Proceduren er et vigtigt instrument til overvågning af nye foranstaltninger og deres virkning på det indre marked. Målet må være at sikre, at det indre marked fungerer tilfredsstillende. Når det er nødvendigt for at opretholde fri bevægelighed og samtidig sikre beskyttelsen af miljøet, bør nationale foranstaltninger svare til eller afløses af fælles bestemmelser f.eks. ved udarbejdelse af internationale eller europæiske standarder, hvis det er formålstjenligt.

Ud over det igangværende arbejde med at udvikle synergier og lægge mere systematisk vægt på miljøhensyn ved udformningen af harmoniseringsforanstaltninger bør Kommissionen fortsat nøje gennemgå de nationale udkast til tekniske forskrifter, der meddeles i henhold til direktiv 98/34. Når denne gennemgang afslører, at der er behov for harmonisering eller andre foranstaltninger på rådsniveau for at fjerne hindringer for den frie bevægelighed og samtidig fremme et højt miljøbeskyttelsesniveau, bør Kommissionen tilskyndes til at fremsætte passende forslag i overensstemmelse med nødvendigheden af at sikre, at lovgivningen giver det bedst mulige costbenefit-resultat.

Mål: Nationale udkast til forskrifter, der meddeles i henhold til direktiv 98/34, kan tjene som kilde til oplysning om nye miljøproblemer, der dukker op, og om områder, hvor der kan være behov for harmoniseringsforanstaltninger. For at sikre, at virkningen af miljøintegrationen bliver optimal, bør der foretages en omhyggelig gennemgang af de udkast, der meddeles på miljøområdet, for på et tidligt stadium at afdække et eventuelt behov for harmoniseringsforanstaltninger eller andre passende foranstaltninger. Kommissionen bør også tilskyndes til at fremsætte forslag til yderligere skridt.

Foranstaltning: Kommissionen bør på grundlag af de udkast til nye nationale forskrifter, der meddeles, udarbejde en analyse af, hvor miljøspørgsmål afspejler sig i nationale forskrifter, og hvor der eventuelt er behov for harmoniserede foranstaltninger for at sikre såvel et velfungerende indre marked som et højt miljøbeskyttelsesniveau.

Indikator: Antallet og arten af nationale foranstaltninger på miljøområdet, der meddeles i henhold til direktiv 98/34.

¹² Seneste beretning, der dækker perioden 1995-1998: 10601/00 MI 111 KOM(2000) 429.

3.4. - Princippet om gensidig anerkendelse: artikel 28 til 30

Princippet om gensidig anerkendelse er et væsentligt instrument til fjernelse af tekniske handelshindringer, der ofte er forårsaget af forskelle i medlemsstaternes tilgang til miljøbeskyttelse. En mere effektiv anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse ville sikre markedsadgang for produkter, der opfylder nogle krav, som uden at være identiske med dem i modtagerlandet indebærer et tilsvarende beskyttelsesniveau. På dette område vil der kunne findes vejledning i den kommende håndbog om anvendelsen af artikel 28 til 30 i forbindelse med nationale miljøforanstaltninger. Hvor det er hensigtsmæssigt, bør der indføres bestemmelser om gensidig anerkendelse i den nationale lovgivning. Den procedure, der er fastsat i direktiv 98/34, bør også fortsat anvendes som et instrument til at overvåge, i hvilket omfang sådanne bestemmelser rent faktisk indføres. For at undgå unødige handelshindringer og opretholde princippet om gensidig anerkendelse bør man overveje at åbne de nationale miljømærkningsordninger for deltagelse fra andre medlemsstaters mærkningsorganer.

Mål: Medlemsstaterne bør sikre en effektiv anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse og samtidig opretholde et højt miljøbeskyttelsesniveau.

Foranstaltning: Kommissionen bør undersøge, i hvilken udstrækning der i meddelelser i henhold til direktiv 98/34 anvendes bestemmelser om gensidig anerkendelse, og underrette Rådet herom.

Indikator: Kommissionen bør fortsat overvåge, i hvilken udstrækning meddelelserne i henhold til direktiv 98/34 omfatter bestemmelser om gensidig anerkendelse, og underrette Rådet herom.

Potentielle konflikter mellem princippet om gensidig anerkendelse og miljøbeskyttelse vil kunne måles på antallet og arten af meddelelser, der modtages i henhold til beslutning nr. 3052/95.

3.5 - Standardisering

Standardisering er et væsentligt instrument til at sikre fri bevægelighed og nå miljømål. Det er imidlertid kun få mandater for varestandarder, der omfatter miljøaspekter. Standardiseringsprocessen bør, når det er muligt, anvendes til at indarbejde miljøaspekter, og der bør udarbejdes og indføres miljøretningslinjer, f.eks. i forbindelse med udvikling af nye produktstandarder og revision af de eksisterende.

Der er klart mulighed for at forbedre anvendelsen af standardiseringsprocessen til at sikre såvel fri bevægelighed for varer som et højt miljøbeskyttelsesniveau (jf. Rådets resolution af 28. oktober 1999 om standardiseringens rolle i Europa¹³). Navnlig bør miljøinstanser såsom offentlige myndigheder, forskningsinstitutioner og andre uafhængige organisationer tage mere aktivt del i standardiseringsprocessen, og standardiseringsorganisationerne både på europæisk og nationalt plan bør aktivt udvikle deres forbindelser med miljøinstanser.

Mål: Den nye metode kan vise sig at være et hensigtsmæssigt instrument i forbindelse med miljøkrav. Dette spørgsmål bør undersøges yderligere. Miljøaspekter bør ligeledes hyppigere inddrages i standardiseringsarbejdet. For at miljøhensyn kan indarbejdes i standarder, er det nødvendigt at have en afbalanceret repræsentation i standardiseringsprocessen og få input fra såvel europæiske som nationale miljøinstanser.

Foranstaltning: Øget anvendelse af mandater til standardiseringsarbejde på miljøområdet bør fremmes. Der bør træffes effektive foranstaltninger i lighed med CEN's etablering af en helpdesk for miljøspørgsmål, med henblik på at sikre, at miljøhensyn kan blive tilstrækkeligt repræsenteret i standardiseringsprocessen.

Indikator: Antal standarder, der omfatter miljøkrav, og antal standarder, der er udviklet med aktiv deltagelse af miljøinstanser.

¹³ EFT C 141 af 19.5.2000, punkt 39.

3.6. - Integreret produktpolitik (IPP)

En integreret produktpolitik som beskrevet i Kommissionens grønbog¹⁴ er en metode, der støtter et bedre miljø og en højere livskvalitet, hvor øget velstand og konkurrenceevne bygger på renere produkter. Grønbogen skitserer elementer til en mulig strategi for det fremtidige arbejde. Hovedidéen er, at en integreret produktpolitik på EF-plan skal udgøre en ramme for medlemsstaterne, de lokale myndigheder, erhvervslivet og miljøorganisationerne med henblik på idéudvikling og formidling af gode erfaringer med renere produkter og samtidig bruges som drivkraft ved hjælp af specifikke EF-politikinitiativer, hvor dette forekommer hensigtsmæssigt.

Formålet med IPP er generelt at rette opmærksomheden mod miljøbelastningen fra et produkt i hele dets livscyklus lige fra de naturressourcer, det kommer fra, over dets anvendelse og markedsføring til dets endelige bortskaffelse som affald. Den bygger på en palet af instrumenter og har tre overordnede mål baseret på grundlæggende økonomiske principper: stimulering af forbrugernes efterspørgsel efter renere produkter, stimulering af virksomheder til at gå i spidsen med udbud af renere produkter og anvendelse af prismekanismer til at udvikle markeder for renere produkter.

Blandt de vigtige elementer i IPP er begrebet internalisering af miljøomkostninger, konkurrenceevne og et velfungerende indre marked med henblik på at bidrage til bæredygtig udvikling.

Mål: IPP bør udvikles som en potentielt hensigtsmæssig ramme for det videre arbejde med at forene de politiske målsætninger og instrumenter inden for miljøbeskyttelsen og det indre marked

Foranstaltning: Rådet bør i tæt samarbejde med Kommissionen foretage en regelmæssig vurdering af den praktiske anvendelse af IPP-tilgangen i det indre marked.

¹⁴ 6143/01 ENV 64 MI 14 ENT 24 SAN 18 WTO 15 CONSOM 5 - KOM(2001) 68.

3.7. - Kemikaliestrategi

Den kemikaliestrategi, som Kommissionen fremlagde i sin hvidbog, der blev offentliggjort i februar 2001¹⁵, indeholder en skitse til en ny tilgang til reguleringen af kemikalieområdet. Kemikaliepolitikken er et område, hvor miljøbeskyttelse og bæredygtig udvikling, bedre regulering, forbedring af det indre marked og industriel konkurrenceevne nødvendigvis må følges ad. Det nuværende system er ikke tilfredsstillende, hverken for producenter, brugere eller for miljøet. Substitutionsordningen skal udvikles på en måde, der gør det muligt effektivt at målrette ressourcerne mod de mest problematiske stoffer (for at skabe en effektiv helbreds- og miljøbeskyttelse), og som forbedrer informationen til offentligheden samt stimulerer innovation og sikrer konkurrence. Hvidbogen fremhæver betydningen af at tilskynde til i stedet for farlige at anvende mindre farlige stoffer, hvis der findes relevante alternativer. Den indeholder også henstillinger om, at meget problematiske stoffer kun bør anvendes til givne formål, og kun efter godkendelse.

Mål: Sikre indførelse af en effektiv kemikaliestrategi, der sikrer et højt beskyttelsesniveau for menneskers sundhed og miljøet, samtidig med at en effektiv konkurrenceevne bibeholdes på det indre marked og inden for industrien.

Foranstaltning: Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) vil også i fremtiden følge arbejdet med samtlige aspekter af kemikaliestrategien med stor interesse.

¹⁵ 6671/01 ENV 101 MI 32 - KOM(2000) 88 endelig.

3.8. - Offentlige indkøb

Politikken for offentlige indkøb har først og fremmest en økonomisk rolle, idet den skal gøre det muligt for offentlige indkøbere at få størst muligt udbytte af pengene og samtidig fremme konkurrence og fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser. Der er allerede i den gældende lovgivning, der nu er under revision, mulighed for at inddrage miljøaspekter i processen for offentlige indkøb, når blot det hverken medfører forskelsbehandling eller hindringer for den frie bevægelighed. Kommissionens meddelelse om miljøaspekter i processen for offentlige indkøb vil utvivlsomt være nyttig, når mulighederne i forbindelse med inddragelse af miljøaspekter i denne vigtige sektor skal præciseres. Offentlige indkøbere kan tilskyndes til at fremme anvendelse af mere miljøvenlige produkter. Kommissionens planlagte håndbog for lokale myndigheder om, hvordan de rent praktisk kan gøre deres indkøb grønne, vil ligeledes bidrage til øget bevidsthed på dette område.

Mål: Rådet og medlemsstaterne bør tilskynde til, at miljøhensyn kommer til at spille en rolle i forbindelse med offentlige indkøb. Den fortolkende meddelelse fra Kommissionen skal være et vigtigt grundlag for definitionen af, hvilke hensyn der kan tages i betragtning.

Foranstaltning: Efter offentliggørelsen af meddelelsen bør Kommissionen, hvor det er nødvendigt, udsende en praktisk vejledning på dette område og vurdere udviklingen.

Indikator: Udviklingen i offentlige udbud, hvori der indgår miljøhensyn, under hensyn til antallet og arten af offentlige udbud, der er offentliggjort i De Europæiske Fællesskabers Tidende, samt i edb-basen over offentlige udbud, hvori der indgår miljøhensyn.

3.9. - EF-miljømærke

Et af formålene med at revidere ordningen for tildeling af et EF-miljømærke¹⁶ var at kombinere miljøaspekter og indre markedsaspekter. Større anvendelse af en velforvaltet og velfungerende ordning for tildeling af et EF-miljømærke vil bringe klare fordele med hensyn til forbrugeroplysning og vil hjælpe forbrugerne til at foretage informerede valg. Medlemsstaterne og Kommissionen bør tilskynde til anvendelse af EF-miljømærket gennem opmærksomhedsskabende foranstaltninger og informationskampagner henvendt til forbrugere, producenter, handlende og detailhandlere. Fællesskabsordningen og de nationale ordninger i medlemsstaterne skal koordineres, navnlig ved udvælgelsen af produktgrupper og ved gennemgangen af kriterierne på fællesskabsplan og på nationalt plan.

Mål: Det overordnede mål bør være at have én EF-ordning og at øge antallet af produkter med miljømærke i det indre marked. Miljømærkeordningen bør sigte mod øget markedsaccept inden for et stadig større udvalg af produktgrupper. Målet bør være at nå en kritisk mængde produktgrupper, der er tilstrækkelig stor til at tiltrække forbrugere, detailhandlere og producenter.

Foranstaltning: Kommissionen bør med bistand fra medlemsstaterne overvåge udviklingen og indsamle oplysninger samt holde Rådet orienteret om, i hvor høj grad mærket vinder indpas blandt virksomhederne på markedet.

Indikator: Accept blandt virksomhederne, målt på antallet af virksomheder, der er tilsluttet ordningen, antallet og udvalget af produkter og produktgrupper samt værdien af fabrikssalg af produkter med EF-miljømærke.

¹⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1980/2000/EF, EFT L 237 af 21.9.2000, s. 1.

3.10. - Fremme af forbrugernes miljøbevidsthed og -kendskab

Det bliver stadig vigtigere at oplyse og uddanne EU-borgerne og øge deres bevidsthed om en bæredygtig livsstil. Det er af afgørende betydning, at forbrugere af varer og tjenesteydelser bliver bevidste om miljøvirkningerne af deres forbrugsvaner. En "grøn" efterspørgsel kan fremmes gennem en forstærket indsats for at øge forbrugernes bevidsthed, der indebærer let adgang til forståelig, relevant og troværdig information. Dette vil kunne skabe et incitament for andre markedsdeltagere til at fremme bæredygtig udvikling, bl.a. gennem anvendelse af nye miljøvenlige teknologier og udvikling af nye midler til konkurrence mellem virksomhederne. Virksomhederne bør også tilskyndes til at give flere miljømæssige og sociale oplysninger om deres produkter for at imødekomme forbrugernes ønsker. Sådanne aktiviteter, der skal øge forbrugernes bevidsthed og viden, støtter strategien for Europas indre marked¹⁷ ved at give forbrugerne mere og bedre information med henblik på at befordre rationelle valg. Samfundets bidrag til debatten om det indre marked og om bæredygtig udvikling har været og vil fortsat være af betydning.

Mål: Øget forbrugerbevidsthed og viden om et bæredygtigt forbrug og en bæredygtig livsstil bør fremmes af medlemsstaterne og Kommissionen.

Foranstaltning: Medlemsstaterne bør underrette Kommissionen om de initiativer, der tages, og på grundlag heraf bør Kommissionen forelægge Rådet en årlig rapport. Ved at tilskynde fabrikanter og detailhandlere til at anvende standardiseret deklaration og mærkning vedrørende produkternes ydeevne kan der skabes bedre adgang til pålidelig produktinformation.

Indikator: Antallet og arten af medlemsstaternes egne initiativer med henblik på at øge forbrugernes bevidsthed og viden om et bæredygtigt forbrug og en bæredygtig livsstil.

¹⁷ 13522/99 MI 121 KOM(1999) 624.

3.11. - Afgifter

Miljørelaterede afgifter kan have en væsentlig indflydelse på det indre markeds funktion, og Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) vil derfor i fremtiden følge arbejdet på dette område med stor interesse. I den forbindelse skal der mindes om, at Rådet (økonomi og finans) i en rapport til Det Europæiske Råd i Nice om miljø og bæredygtig udvikling¹⁸ erklærede, at politiske instrumenter, der bygger på markedsmekanismerne, og som indeholder incitamenter for de økonomiske enheder til at nedbringe forureningen, generelt vil være mere omkostningseffektive end de instrumenter, der udelukkende bygger på regulering. Af disse årsager bør markedsbaserede instrumenter, der giver de økonomiske enheder mulighed for at træffe decentraliserede valg, være en hovedkomponent i enhver generel politik, der tager sigte på at integrere miljøspørgsmål i de økonomiske politikker og sikre en bæredygtig udvikling.

3.12. - Statsstøtte

Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) erklærede i sine seneste konklusioner vedrørende de økonomiske reformer efter Cardiff¹⁹, at statsstøtten, navnlig ad hoc-støtten, bør nedbringes og rettes mod horisontale mål, herunder miljøbeskyttelse. Kommissionen foretog i 2000 en revision af EF-rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse, der blev offentliggjort den 3. februar 2001²⁰. Som altid, når det drejer sig om statsstøtte, er det vigtigt, at støtten ikke fører til konkurrenceforvridninger eller risikerer at gøre det.

Mål: Al statsstøtte, der ydes i henhold til Kommissionens rammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse, skal som fastsat i rammebestemmelserne ydes til miljømæssigt bæredygtige projekter.

Foranstaltning: Den årlige oversigt over statsstøtte i Den Europæiske Union og den kommende resultattavle for statsstøtte vil give øget information og omfatte en rapport om anvendelsen af Kommissionens rammebestemmelser.

Indikator: Niveaue for statsstøtte godkendt i overensstemmelse med Kommissionens rammebestemmelser og ydet til miljøformål i procent både af den samlede erhvervsstøtte og af bruttonationalproduktet.

¹⁸ 13054/1/00 REV 1.

¹⁹ 6704/01 MI 37 ECOFIN 83, punkt 22.

²⁰ EFT C 37 af 3.2.2001, s. 3.

3.13. - Miljøaftaler og markedsorienterede foranstaltninger

Alternativer til lovgivning er et væsentligt element, når det gælder om at skabe et erhvervsvenligt klima i Europa. Markedsbaserede metoder bør derfor udnyttes i integrationsprocessen. Alle økonomiske sektorer skal inddrages i arbejdet med at udbrede flere relevante oplysninger, navnlig til SMV.

a) Frivillige miljøaftaler

Medlemsstaterne anvender i stigende omfang frivillige aftaler med industrien som et middel til at nå miljømål. Sådanne aftaler kan undertiden være et omkostningseffektivt alternativ til lovgivning. Aftalerne må imidlertid udformes på en sådan måde, at de bidrager til at nå miljømålene og samtidig fremmer konkurrence og den frie bevægelighed for varer og tjenesteydelser. Miljøaftaler på fællesskabsplan og på nationalt plan kan være et velegnet middel til at nå langsigtede miljømål støttet af de målsætninger, der fastsættes af EF-institutionerne, og kan som sådan være en vellykket metode til at fremme indførelse af nye teknologier og bæredygtige produkter på markedet. I Kommissionens bebudede meddelelse om frivillige miljøaftaler bør det klarlægges, hvilke muligheder der er for at anvende disse instrumenter på EF-plan, og hvilke kriterier der er nødvendige, for at de kan anvendes med held.

Mål: Medlemsstaterne og Kommissionen bør tilskynde til, at der indgås gennemsigtige, effektive miljøaftaler med industrien med henblik på at nå klare miljømål.

Foranstaltning: Kommissionen bør i samarbejde med medlemsstaterne analysere, i hvilken udstrækning miljøaftaler anvendes på fællesskabsplan og på nationalt plan, og underrette Rådet herom.

Indikator: Udvikling i antal og art af frivillige miljøaftaler.

b) *Miljøhensyn i virksomhedernes årsregnskaber*

Initiativer til integration af miljøhensyn i virksomhedernes årsregnskaber, specielt øget information om miljøomkostninger og -risici, bør fremmes på europæisk plan. Den lovede henstilling fra Kommissionen om, hvordan miljøhensyn integreres i virksomhedernes årsregnskaber²¹, bør befordre denne udvikling under hensyntagen til små og mellemstore virksomheders behov. Det er en vigtig informationskilde for alle markedsdeltagere, at der gives oplysninger om miljøindsats i etablerede systemer for regnskabsaflæggelse. Det skaber større klarhed og muliggør benchmarking.

Mål: Virksomhederne bør tilskyndes til at integrere miljøhensyn i deres finansieringsoversigter, og alle initiativer med dette formål bør støttes.

Foranstaltning: De nationale miljømærkeordninger vedrørende integration af miljøindsatsen i etablerede systemer for regnskabsaflæggelse viser, hvor godt industrien formår at integrere miljøhensyn i sin virksomhedsstrategi. Kommissionen bør udarbejde en benchmarkingundersøgelse for at afdække omfanget af sådanne ordninger.

Indikator: Antal og art af nationale ordninger, der tildeler miljømærke for virksomheders miljøindsats.

²¹ Meddelelse fra Kommissionen om det indre marked og miljøet, 9165/99 MI 65 ENV 216 - KOM(1999) 263, s. 19.

c) *Miljøledelse og miljørevision (EMAS)*

Fællesskabsordningen for miljøledelse og miljørevision samt andre ordninger såsom ISO 14001 giver virksomhederne et fleksibelt instrument til at tilskynde til en løbende forbedring af deres miljøindsats. Den nyligt reviderede forordning giver registrerede virksomheder lovgivningsmæssige fordele og tilskynder såvel virksomheder som ikke-industrielle organisationer til at deltage i ordningen. Fællesskabsordningen for miljøledelse og miljørevision indebærer desuden en bekræftet miljøreddegørelse, som tilskynder til større åbenhed og er en kilde til gode markedsoplysninger for erhvervskunder og almindelige forbrugere.

Mål: En forbedret miljøindsats fra organisationernes side.

Foranstaltning: Medlemsstaterne og Kommissionen bør tilskynde til, at erhvervslivet og ikke-industrielle organisationer indfører kontrollerede miljøledelsesordninger, ved f.eks. selv at deltage i EMAS.

Indikator: Antallet af organisationer, der er registreret under ordningen i hver enkelt medlemsstat, og/eller som anvender ISO-standard 14001.

4. SAMMENFATNING OG OPFØLGNING

Målet for denne strategi er at sikre, at den videre udvikling af det indre marked sker i erkendelse af, at miljøbeskyttelsen skal integreres i denne udvikling, og at økonomisk vækst og social samhørighed skal fremmes. Strategien tager udgangspunkt i udvikling og praktisk gennemførelse af forskellige indre markedsinstrumenter, der kan bidrage til at opnå den nødvendige balance mellem miljøhensyn og sociale hensyn og fri bevægelighed.

For mange af instrumenterne er der blevet udviklet mål tillige med foranstaltninger og indikatorer som led i udarbejdelsen af en operativ strategi. Nogle af nøglebegreberne er fremhævet nedenfor:

- Strategien indebærer som et foreløbigt mål, at 98,5% af retsakterne vedrørende det indre marked gennemføres i national lovgivning, herunder også miljøbestemmelserne.
- Kommissionens kommende strategi for bedre og enklere lovgivningsmæssige rammer, bør omfatte bestemmelser om en effektiv konsekvensanalyse med henblik på at sikre, at lovgivningens økonomiske og miljømæssige virkninger er velafbalancerede i hele EU.
- Nationale udkast til forskrifter meddelt i henhold til direktiv 98/34 bør fortsat tjene som en vigtig kilde til oplysning om nye miljøproblemer, der dukker op.
- Medlemsstaterne bør sikre en effektiv anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse, men samtidig sikre en høj grad af miljøbeskyttelse.
- Med hensyn til standardisering kan en yderligere evaluering af den nye metode vise sig at være et hensigtsmæssigt instrument i forbindelse med miljøkrav.
- Strategien anerkender IPP som en potentielt nyttig ramme, der kan udvikles med henblik på det videre arbejde.
- Det understreges i strategien, at det er vigtigt at indføre en effektiv kemistrategi.
- Der bør gøres en indsats for, at miljøhensyn kommer til at spille en rolle i forbindelse med offentlige indkøb, samtidig med at principperne for det indre marked tilgodeses.

- Det overordnede mål for miljømærkning bør være at nå frem til én EF-ordning og at øge antallet af produkter med miljømærke.
- Forbrugernes bevidsthed om miljøhensyn bør øges.
- Miljørelaterede afgifter kan have en væsentlig indflydelse på det indre markeds funktion, og Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) vil derfor i fremtiden følge arbejdet på dette område med stor interesse.
- Statsstøtte, der i henhold til Kommissionens rammebestemmelser ydes til miljømæssigt bæredygtige projekter, bør følges op med henblik på forbedret information.
- Endelig bør medlemsstaterne og Kommissionen tilskynde til, at der indgås gennemsigtige, effektive miljøaftaler med industrien med henblik på at nå klare miljømål, samt til integration af miljøhensyn i virksomhedernes balance.

o
o o

Rådet (det indre marked, forbrugerpolitik og turisme) vil under hensyn til oplysninger fra Kommissionen og medlemsstaterne regelmæssigt sammenfatte fremskridtene. Det vil revidere sin strategi senest i slutningen af 2002. Denne og kommende revisioner bør koordineres med processen med henblik på den overordnede strategi for bæredygtig udvikling, der skal vedtages i juni 2001 af Det Europæiske Råd i Göteborg.

